

ZAKON O DEVIZNOM POSLOVANJU

("Sl. glasnik RS", br. 62/2006 i 31/2011)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se:

- 1) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u dinarima;
- 2) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja;
- 3) kupovina i prodaja sredstava plaćanja između rezidenata i nerezidenata, kao i kupovina i prodaja stranih sredstava plaćanja između rezidenata;
- 4) jednostrani prenosi sredstava plaćanja iz Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika) i u Republiku koji nemaju obeležja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata;
- 5) tekući i depozitni računi rezidenata u inostranstvu i rezidenata i nerezidenata u Republici;
- 6) kreditni poslovi u Republici, i to između banaka i rezidenata u devizama i između banaka i nerezidenata u dinarima, kao i kreditni poslovi sa inostranstvom.

Ovim zakonom obrazuje se Devizni inspektorat kao organ uprave u sastavu ministarstva nadležnog za poslove finansija i utvrđuju njegova nadležnost i organizacija.

II DEFINICIJE POJMOVA

Član 2

U smislu ovog zakona:

(1) *Rezidenti* su:

- 1) pravno lice koje je registrovano i ima sedište u Republici;
- 2) preduzetnik - fizičko lice koje je registrovano u Republici i koje radi sticanja dobiti, u vidu zanimanja, obavlja zakonom dozvoljenu delatnost;
- 3) ogranak stranog pravnog lica upisan u registar kod nadležnog organa u Republici;
- 4) fizičko lice koje ima prebivalište u Republici, osim fizičkog lica koje ima boravak u inostranstvu duži od godinu dana;

- 5) fizičko lice - strani državljanin koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize boravi u Republici duže od godinu dana, osim diplomatsko-konzularnih predstavnika stranih zemalja i članova njihovih porodica;
- 6) državni organ i organizacija, korisnici budžetskih sredstava Republike, korisnici sredstava organizacija obaveznog socijalnog osiguranja i korisnici budžetskih sredstava lokalne vlasti;
- 7) diplomatsko, konzularno i drugo predstavništvo u inostranstvu koje se finansira iz budžeta Republike i domaći državljani zaposleni u tim predstavništvima, kao i članovi njihovih porodica.

(2) *Nerezidenti* su sva lica koja nisu navedena u tački (1) ovog člana.

(3) *Banka* je rezident - akcionarsko društvo sa sedištem u Republici, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne i kreditne poslove, poslove platnog prometa i kreditne poslove sa inostranstvom, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

(4) *Sredstva plaćanja* su dinar i strana sredstva plaćanja.

(5) *Strana sredstva plaćanja* su:

- 1) devize - potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu;
- 2) efektivni strani novac - potraživanja u gotovini, odnosno papirni ili kovani novac koji glasi na stranu valutu.

(6) *Instrumenti plaćanja* su: čekovi, menice, akreditivi, doznake, platne kartice i drugi instrumenti plaćanja - potraživanja od izdavaoca - nerezidenta, koja glase na stranu valutu i mogu se unovčiti u stranu valutu.

(7) *Hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti određene zakonom koji uređuje tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

(8) *Domaće hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje rezident na domaćem i stranom tržištu, a mogu glasiti i na stranu valutu ako je to propisano posebnim zakonom.

(9) *Strane hartije od vrednosti* su hartije od vrednosti koje emituje nerezident.

(10) *Dugoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća dužim od jedne godine.

(11) *Kratkoročne hartije od vrednosti* su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća do godinu dana.

(12) *Finansijski derivati* su finansijski instrumenti u smislu zakona koji uređuje tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

(13) *Devizno tržište* je tržište na kome se kupuju i prodaju devize i efektivni strani novac.

(14) *Menjački poslovi* su poslovi kupovine od fizičkih lica i prodaje tim licima efektivnog stranog novca i čekova koji glase na stranu valutu.

(15) *Tekući poslovi* su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namena nije prenos kapitala.

(16) *Kapitalni poslovi* su poslovi između rezidenata i nerezidenata čija je namena prenos kapitala.

Kapitalni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- direktne investicije,
- ulaganja u nekretnine,
- poslovi sa hartijama od vrednosti,
- poslovi sa finansijskim derivatima,
- poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima,
- kreditni poslovi,
- garancijski poslovi,
- depozitni poslovi,
- poslovi po osnovu ugovora o osiguranju u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje,
- jednostrani prenosi sredstava plaćanja (lični i fizički).

(17) *Direktne investicije* su ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici u pravno lice sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima tog pravnog lica.

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatra se: osnivanje pravnog lica, ogranka ili predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu pravnog lica, dokapitalizacija pravnog lica kao i svaki drugi oblik ulaganja kojim ulagač stiče najmanje 10% učešća u osnovnom kapitalu, odnosno najmanje 10% glasačkih prava, u roku ne dužem od godinu dana od dana prvog ulaganja u to pravno lice u slučaju sukcesivnih ulaganja (radi dostizanja praga od 10%).

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatraju se i krediti i zajmovi sa rokom dospeća od pet godina ili dužim ukoliko imaju prirodu podređenog potraživanja (subordinirani krediti i zajmovi).

(18) *Poslovi sa hartijama od vrednosti* su poslovi sa dugoročnim i kratkoročnim hartijama od vrednosti i vlasničkim hartijama od vrednosti.

(19) *Kreditni poslovi* su kreditni poslovi u Republici i kreditni poslovi sa inostranstvom.

(20) *Kreditni poslovi u Republici* su krediti koje banka odobrava rezidentu u devizama.

(21) *Kreditni poslovi sa inostranstvom* su krediti i zajmovi između rezidenta i nerezidenta zaključeni u devizama, pri čemu kredite odobrava banka ili strana banka.

Kreditni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- komercijalni zajmovi koje prodavac odobrava kupcu prodajom robe ili pružanjem usluga u spoljnotrgovinskom prometu sa ugovorenim odloženim plaćanjem do godinu dana sa kamatom, odnosno sa ugovorenim odloženim plaćanjem preko godinu dana;

- robni krediti i zajmovi koje kreditor, odnosno zajmodavac odobrava dužniku radi finansiranja spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga tako što po nalogu tog dužnika, obavezu izmiruje neposredno isporučiocu robe, odnosno pružaocu usluge u spoljnotrgovinskom prometu;

- finansijski krediti i zajmovi koje kreditor, odnosno zajmodavac odobrava dužniku tako što sredstva stavlja na raspolaganje uplatom na račun dužnika.

Robne i finansijske kredite i zajmove dužniku može odobriti jedan kreditor, odnosno zajmodavac ili grupa kreditora ili zajmodavaca (sindicirani robni ili finansijski kredit ili zajam).

Kreditni poslovi sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke su i:

- subordinirani krediti i zajmovi iz tačke (17) stav 3. ovog člana,

- kratkoročni oročeni bankarski depoziti sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koji se koriste tako što banka - kreditor uplaćuje sredstva na račun banke - dužnika,

- kratkoročne bankarske kreditne linije sa rokom otplate do godinu dana između banke i strane banke, koji se koriste tako što banka - kreditor vrši plaćanja po nalogu banke - dužnika,

- izvoz i uvoz robe ili usluga, koji se u smislu ovog zakona, smatraju kreditnim poslovima sa inostranstvom,

- drugi poslovi koji imaju obeležja kreditnog posla sa inostranstvom.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom iz stava 1. ove tačke smatraju se i:

- bankarske garancije, avali i drugi oblici jemstva koje banka daje u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva i po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu,

- jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident - pravno lice i preduzetnik daje u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, kao i jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja rezident - pravno lice daje po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom smatraju se i krediti i zajmovi u dinarima koje u skladu sa odredbama ovog zakona međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države odobravaju rezidentima, kao i krediti u dinarima koje banke odobravaju nerezidentima.

Kreditni poslovi iz ove tačke evidentiraju se kod Narodne banke Srbije.

(21a) *Garancijski poslovi*, koje banka obavlja u skladu sa propisima o bankama, obuhvataju i:

- izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva po nalogu rezidenta ili nerezidenta po tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom, osim garancija iz tačke (21) stav 5. alineja

prva ovog člana, i pribavljanje garancija stranih banaka i garancija i jemstava nerezidenata po tim poslovima,

- pribavljanje garancija stranih banaka i garancija i jemstava nerezidenata kao sredstva obezbeđenja za potraživanje banke od rezidenta.

Garancijskim poslovima smatraju se i:

- jemstva koja rezident pravno lice daje nerezidentu po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u Republici,

- garancije i jemstva koja rezident pravno lice pribavlja od nerezidenta po osnovu spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga i izvođenja investicionih radova u inostranstvu, kao i po poslu sa drugim rezidentom pravnim licem u Republici.

(22) *Depozitni poslovi*, u smislu ovog zakona, jesu poslovi na osnovu ugovora o depozitu između nerezidenta i banke, kao i između rezidenta i banke u inostranstvu.

(23) *Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju* obuhvataju plaćanja premija i osiguranih iznosa na osnovu ugovora između osiguravajućeg društva - nerezidenta i rezidenta kao osiguranika kao i između osiguravajućeg društva - rezidenta i nerezidenta kao osiguranika, u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje.

(24) *Valutna klauzula* je ugovaranje vrednosti obaveze u devizama (valuta obaveze) u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima (valuta isplate).

(25) *Lični prenos sredstava plaćanja* je prenos sredstva iz Republike u inostranstvo ili iz inostranstva u Republiku koji se ne zasniva na izvršenju posla - vrši se između rezidenta fizičkog lica i nerezidenta, uključuje poklone i pomoć, nasledstva, rente, podmirenje duga useljenika i sredstava koja iznose iseljenici.

(26) *Fizički prenos sredstava plaćanja* je svaki prenos gotovine u dinarima, kao i prenos efektivnog stranog novca i hartija od vrednosti iz Republike i u Republiku.

III TEKUĆI POSLOVI

Član 3

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po tekućim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrši se slobodno, u skladu sa ovim zakonom.

Plaćanja i prenosi po osnovu tekućih poslova obuhvataju, bez ograničenja:

1) plaćanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova i po drugim tekućim poslovima sa inostranstvom u smislu zakona koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje;

2) plaćanja po osnovu otplate dela glavnice i kamata na kredite;

3) povraćaj sredstava uložениh u investicije, kao i prenos u inostranstvo i unos dobiti po osnovu direktnih investicija;

4) prenose u korist fizičkih lica po osnovu: penzija, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, prenose po osnovu poreza i taksu, međudržavne saradnje, likvidiranih šteta po osnovu ugovora o osiguranju, prenose po osnovu pravnosnažnih i izvršnih odluka, prenose po osnovu dobitaka u igrama na sreću, naknada za koncesije, članarina i kazni (penala) i druge prenose, kao i prenose po osnovu iznosa troškova potrebnih za izdržavanja porodice.

Član 4

Izvoz i uvoz robe ili usluga koji nisu naplaćeni, odnosno plaćeni u roku dužem od godinu dana od dana izvršenog izvoza ili uvoza, kao i unapred naplaćena, odnosno plaćena roba ili usluga koja nije izvezena, odnosno uvezena u roku dužem od godinu dana od dana izvršene naplate, odnosno plaćanja smatraju se kreditnim poslovima sa inostranstvom.

Narodna banka Srbije na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija propisuje uslove i način evidentiranja kreditnih poslova iz stava 1. ovog člana.

Član 5

(Brisan)

Član 6

Rezident - pravno lice i preduzetnik mogu izvršiti prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga.

Vlada propisuje uslove, način obavljanja i izveštavanja Deviznog inspektorata o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Banka, rezident - pravno lice i preduzetnik mogu izvršiti prebijanje dugovanja ili potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom u devizama sa potraživanjem ili dugovanjem po osnovu tih poslova, realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga, kao i po osnovu direktnih investicija i ulaganja u nepokretnosti iz čl. 11. i 12. ovog zakona, pod uslovima i na način koji propiše Vlada na predlog Narodne banke Srbije.

O ispunjenosti uslova za prebijanje iz stava 3. ovog člana odlučuje rešenjem ministarstvo nadležno za poslove finansija, na osnovu potvrde Narodne banke Srbije o iznosu dugovanja i potraživanja po ovim poslovima.

Rešenje ministarstva nadležnog za poslove finansija iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 7

Banke, odnosno rezidenti, osim rezidenata-fizičkih lica, mogu kupovati ili prodavati, odnosno platiti ili naplatiti potraživanja i dugovanja koja su nastala po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora, zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu.

Banke su dužne da o poslovima iz stava 1. ovog člana izveste Narodnu banku Srbije na način i u rokovima koje ona propiše.

Vlada propisuje rezidentima bliže uslove, način obavljanja i izveštavanja Deviznog inspektorata o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Nerezidenti mogu kupovati potraživanja i dugovanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova samo pod uslovima i na način koje propiše Vlada.

Član 8

Rezident ne može izvršiti naplatu, plaćanje ili izdati nalog za plaćanje, odnosno izvršiti prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave.

Član 8a

Vlada uređuje bliže uslove i način pod kojima rezidenti - pravna lica i preduzetnici, koji posluju sa nerezidentima čije je sedište u zemljama ili teritorijama koje imaju privilegovane poreske sisteme, odnosno sa kojima se ne vrši odgovarajuća razmena informacija, odnosno u kojima su poslovni i imovinski podaci zaštićeni striktnim pravilima tajnosti, izveštavaju Devizni inspektorat o plaćanjima, naplaćivanjima i prenosu sredstava.

Listu zemalja ili teritorija iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija, a na osnovu lista nadležnih međunarodnih organizacija.

Član 9

Rezident izveštava Devizni inspektorat o dobiti koju ostvari po osnovu direktnog ulaganja, kao i o finansijskom efektu po poslu prodaje plaćene robe koja se nalazi u inostranstvu i neposredno isporučuje u inostranstvo.

Vlada propisuje bliže uslove, rokove i način izveštavanja iz stava 1. ovog člana.

IV KAPITALNI POSLOVI

Član 10

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po kapitalnim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrše se slobodno, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

1. Direktne investicije rezidenata i nerezidenata

Član 11

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija rezidenata - pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u inostranstvo vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje.

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje strana ulaganja.

2. Ulaganja u nepokretnosti

Član 12

Plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima rezidenta u inostranstvu i nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje svojinsko pravne odnose.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

3. Poslovi sa hartijama od vrednosti

Član 13

Rezidenti - pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje radi kupovine u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje nisu direktne investicije.

Rezidenti iz stava 1. ovog člana mogu vršiti plaćanje radi kupovine dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti koje izdaju države članice Evropske unije, OECD, međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države.

Rezidenti iz stava 1. ovog člana mogu vršiti plaćanje radi kupovine i drugih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlju izdavaoca propisuje Narodna banka Srbije.

Rezidenti mogu vršiti plaćanje radi kupovine domaćih hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu, a izdaju se u inostranstvu.

Narodna banka Srbije propisuje uslove, rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

Član 14

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti, u skladu sa zakonom koji uređuje tržište hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Član 15

Plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti na stranom i domaćem tržištu vrši Narodna banka Srbije, a banke - pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Rezidenti, osim rezidenata iz stava 1. ovog člana, ne mogu vršiti plaćanja radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti.

Nerezidenti ne mogu vršiti plaćanja radi kupovine kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici.

4. Poslovi sa finansijskim derivatima

Član 16

Plaćanje, naplata, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima vrše se pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

5. Poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima

Član 17

Rezidenti - društva za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima mogu da vrše plaćanja radi ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

6. Kreditni poslovi sa inostranstvom

Član 18

Kreditne poslove u devizama iz člana 2. tačka (21) st. 1. do 3, stav 4. alineje prva i treća i stav 5. ovog zakona, banka, rezident - pravno lice i preduzetnik zaključuju u pismenom obliku s nerezidentom - bankom, pravnim licem i fizičkim licem.

Međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države mogu banci, rezidentu - pravnom licu i preduzetniku odobravati kredite i zajmove u dinarima iz člana 2. tačka (21) stav 6. ovog zakona, pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije. Banke mogu odobravati nerezidentima kredite u dinarima pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Banka može zaključivati kreditne poslove sa inostranstvom iz člana 2. tačka (21) ovog zakona u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za tuđ račun i u tuđe ime i za tuđ račun. Banka može davati bankarske garancije, avale i druge oblike jemstva u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva i pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima, a garancije, avale i druge oblike jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu može davati pod uslovom da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate.

Banka može učestvovati u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava nerezidentu pod uslovom da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate, a pod uslovima iz člana 21. ovog zakona u takvom kreditu ili zajmu koji se odobrava rezidentu.

Banka može učestvovati u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava rezidentu - pravnom licu ili preduzetniku do iznosa koji bi se koristio za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva, a banka čije učešće nije manje od 10% ukupnog iznosa sindiciranog kredita ili zajma, može bez ograničenja učestvovati u takvom sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu i za druge namene.

Banka može kupiti potraživanje od nerezidenta - učesnika u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava dužniku, pod uslovima iz st. 4. i 5. ovog člana, kao i prodati nerezidentu svoje potraživanje po ovom osnovu.

Banka može učestvovati u sindiciranom robnom kreditu koji se odobrava rezidentu ili nerezidentu, kupovati potraživanje od nerezidenta - učesnika u takvom sindiciranom kreditu i prodavati nerezidentu svoje potraživanje po ovom osnovu.

Rezident - pravno lice može uzimati kredite i zajmove iz inostranstva i odobravati nerezidentima komercijalne zajmove u svoje ime i za svoj račun i u svoje ime i za tuđ račun, dok finansijske zajmove može nerezidentima odobriti u svoje ime i za svoj račun u skladu sa članom 23. ovog zakona. Rezident - pravno lice može davati jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva i pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima, a jemstva i druga sredstva obezbeđenja po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu može davati u skladu sa članom 23. ovog zakona.

Rezident - pravno lice koje je Republika osnovala posebnim zakonom radi finansiranja izvoza, može obavljati kreditne poslove sa inostranstvom u skladu sa tim posebnim zakonom.

Rezident - preduzetnik može u svoje ime i za svoj račun uzimati kredite i zajmove iz inostranstva, davati jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, odobravati nerezidentu komercijalne zajmove i pribavljati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima.

Banka, rezident - pravno lice i preduzetnik mogu zaključivati druge poslove koji imaju obeležja kreditnih poslova sa inostranstvom iz člana 2. tačka (21) stav 4. alineja peta ovog zakona u skladu sa propisom Narodne banke Srbije donetim na osnovu člana 24. ovog zakona.

Rezident - ogranak stranog pravnog lica može od nerezidenta - osnivača uzimati samo subordinirane kredite i zajmove iz člana 2. tačka (17) stav 3. ovog zakona, a rezident - fizičko lice ne može zaključivati kreditne poslove sa inostranstvom.

Nerezident može bez ograničenja davati garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta - kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva.

Garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja iz ovog člana daju se u valuti osnovnog kreditnog posla, čije uredno izvršenje obezbeđuju.

Član 19

Za izvršavanje obaveza iz zaključenog ugovora o kreditnom poslu sa inostranstvom odgovoran je rezident koji zaključi ugovor, kao i rezident po čijem ovlašćenju i za čiji račun je ugovor zaključen, odnosno banka i rezident - pravno lice koje od tog rezidenta kupi potraživanje, odnosno preuzme dug prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Republika i Narodna banka Srbije ne garantuju za izvršenje obaveza po kreditnom poslu sa inostranstvom, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom je ništav ako je zaključen suprotno odredbama stava 2. ovog člana.

Član 20

Banka, kao i rezident - pravno lice mogu kupovati od rezidenta potraživanje po osnovu kredita odobrenog nerezidentu, kao i preuzimati dug rezidenta prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu.

Nerezidenti mogu od rezidenata kupovati potraživanja i dugovanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom samo pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 21

Finansijski krediti uzeti iz inostranstva mogu se koristiti za plaćanje uvoza robe i usluga i finansiranje izvođenja investicionih radova u inostranstvu, koje rezidenti zaključuju u okviru obavljanja svoje delatnosti, kao i za otplatu ranije korišćenih kredita iz inostranstva (refinansiranje).

Rezidenti mogu finansijske kredite iz inostranstva uzimati i za druge namene na način i pod uslovima koje utvrdi Narodna banka Srbije.

Član 22

Narodna banka Srbije može utvrditi obim i uslove pod kojima banke mogu da uzmu kratkoročne oročene bankarske depozite i kratkoročne bankarske kreditne linije od stranih banaka.

Član 23

Rezidenti - pravna lica mogu nerezidentima odobravati finansijske kredite iz dobiti koju rezidenti ostvare poslovanjem u inostranstvu i to pod uslovom da je nerezident - dužnik po kreditnom poslu u većinskom vlasništvu rezidenta.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana rezidenti - pravna lica mogu davati i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Pri obavljanju kreditnih poslova sa inostranstvom iz st. 1. i 2. ovog člana, rezident - pravno lice dužno je da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate.

Odredba stava 3. ovog člana primenjuje se i na banku koja odobrava kredit stranom licu ili daje bankarsku garanciju po kreditnom poslu između dva nerezidenta u inostranstvu.

Narodna banka Srbije može da propiše način i uslove pod kojima banke i rezidenti - pravna lica mogu odobravati finansijske kredite nerezidentima i davati bankarske garancije i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Član 24

Narodna banka Srbije propisuje način, rokove i obrasce za evidentiranje kreditnih poslova sa inostranstvom.

Kreditiranje u devizama između rezidenata u Republici

Član 25

Banka može rezidentu - pravnom licu i preduzetniku odobriti kredit u devizama za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva.

Banka može rezidentu - fizičkom licu odobriti kredit u devizama radi kupovine nepokretnosti u zemlji.

Garancijski poslovi

Član 26

Banka u skladu sa propisima o bankama i ovim zakonom, izdaje garancije, avale i druge oblike jemstva po tekućim i kapitalnim poslovima između rezidenata i nerezidenata i pribavlja garancije stranih banaka i garancije i jemstva nerezidenata po tim poslovima.

Banka može u skladu sa propisima o bankama pribavljati garancije stranih banaka, kao i garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja nerezidenata po potraživanjima od rezidenta.

Izuzetno, banka ne može pribavljati garancije i jemstva iz stava 2. ovog člana po potraživanjima u Republici, koja su nastala po osnovu inostranih kredita za koje je država preuzela obavezu otplate prema inostranstvu.

Rezident - pravno lice može dati jemstvo nerezidentu po poslu uvoza robe i usluge drugog rezidenta, kao i nerezidentu koji izvodi investicione radove u Republici.

Rezident - javno preduzeće i pravno lice sa državnim kapitalom može davati jemstvo nerezidentu po poslovima iz stava 4. ovog člana pod uslovima i na način koji propiše Vlada.

Rezident - pravno lice može pribaviti garanciju i jemstvo od nerezidenta po poslu izvoza robe i usluga i izvođenja investicionih radova u inostranstvu drugom nerezidentu, kao i po poslu između tog rezidenta i drugog rezidenta - pravnog lica u Republici.

Odredbe ovog člana ne primenjuju se na garancije i jemstva iz člana 2. tačka (21) stav 5. ovog zakona, koje se smatraju kreditnim poslom sa inostranstvom, a obavljaju se u skladu sa članom 18. ovog zakona.

7. Depozitni poslovi

Depozitni poslovi rezidenata u inostranstvu

Član 27

Banka, bez ograničenja, drži devize i na računima kod banaka u inostranstvu.

Rezidenti mogu držati devize na računu kod banke u inostranstvu pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Depozitni poslovi nerezidenata u Republici

Član 28

Nerezident može na računu kod banke držati devize i dinare bez ograničenja, u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke mogu da otvaraju račune nerezidentima i način vođenja tih računa.

Prenos sredstava sa računa u inostranstvo

Član 29

Nerezident koji posluje preko nerezidentnog računa i rezident - ogranak stranog pravnog lica koji posluje preko rezidentnog računa vrše prenos sa tih računa u inostranstvo pod uslovom da su prethodno izmirili poreske obaveze iz tog posla prema Republici, o čemu podnosi potvrdu nadležnog poreskog organa o izmirenim poreskim obavezama.

Prenos sredstava u inostranstvo sa štednog deviznog i dinarskog računa nerezidenta kod banke vrši se slobodno.

Strana banka koja drži sredstva na računu kod banke u Republici ne podleže obavezi iz stava 1. ovog člana.

Prenos sredstava u inostranstvo sa namenskih računa nerezidenta otvorenih za trgovanje hartijama od vrednosti ne podleže obavezi iz stava 1. ovog člana, ukoliko je tako uređeno međunarodnim ugovorom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja.

8. Plaćanja po osnovu ugovora o osiguranju

Član 30

Rezidenti - društva za osiguranje mogu da vrše plaćanja radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje poslove osiguranja.

Rezident može plaćati premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, pod uslovom da je takav ugovor dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja.

9. Jednostrani prenosi sredstava plaćanja - lični i fizički prenosi

Član 31

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva.

Član 31a

Uslove za obavljanje delatnosti pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu, rezidentima - pravnim licima i preduzetnicima, propisuje ministarstvo nadležno za poslove finansija.

O ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana za izdavanje i oduzimanje dozvola za obavljanje delatnosti pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu odlučuje Devizni inspektorat, rešenjem u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje Deviznog inspektorata iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

V PLATNI PROMET

Član 32

Platni promet sa inostranstvom obavlja se u devizama i u dinarima preko banke.

Rezidenti iz člana 36. ovog zakona, platni promet sa inostranstvom obavljaju preko Narodne banke Srbije.

Banka može vršiti platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom, samo ukoliko su ti poslovi prethodno evidentirani kod Narodne banke Srbije u skladu sa ovim zakonom.

Banka može vršiti platni promet po kratkoročnim oročenim bankarskim depozitima, izvozu i uvozu robe ili usluga koji se, u smislu ovog zakona, smatraju kreditnim poslovima sa inostranstvom i drugim poslovima koji imaju obeležja kreditnog posla sa inostranstvom iz člana 18. stav 11. ovog zakona, kao i po kreditima koje banka odobri nerezidentima u dinarima i bez prethodnog evidentiranja tih poslova kod Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima.

Član 33

Rezident može izvršiti naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu, pod uslovom da je taj posao dozvoljen ovim zakonom.

Rezident - dužnik po dinarskom kreditu koji uzima od međunarodne finansijske organizacije i razvojne banke ili finansijske institucije čiji su osnivači strane države može izvršiti plaćanje i drugoj međunarodnoj finansijskoj organizaciji i razvojnoj banci ili finansijskoj instituciji čiji su osnivači strane države, a ne onoj kojoj duguje po tom poslu.

Poslovi iz st. 1. i 2. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi, između svih učesnika u poslu.

Banke su dužne da o poslovima iz st. 1. i 2. ovog člana izveste Narodnu banku Srbije na način i u rokovima koje ona propiše.

Vlada propisuje rezidentima uslove, način obavljanja i izveštavanja Deviznog inspektorata o poslovima iz st. 1. i 2. ovog člana.

Rezidenti su dužni da promene po kreditnim poslovima sa inostranstvom određene u st. 1. i 2. ovog člana evidentiraju kod Narodne banke Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona.

Član 34

Plaćanje, naplaćivanje i prenos između rezidenata i između rezidenata i nerezidenata u Republici se vrši u dinarima.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici mogu se vršiti i u devizama po osnovu:

- 1) deviznog kreditiranja u zemlji za namene iz člana 25. ovog zakona;
- 2) kupovine potraživanja i preuzimanja dugovanja iz čl. 7. i 20. ovog zakona - na osnovu ugovora;
- 3) uplate depozita kao sredstva obezbeđenja;
- 4) premija osiguranja i prenosa po osnovu životnih osiguranja;
- 5) po osnovu prodaje i davanja u zakup nepokretnosti;
- 6) donacija u humanitarne, naučne i kulturne svrhe, u skladu sa propisima kojima se uređuju donacije;
- 7) bankarske garancije ukoliko je ta garancija uslov realizacije osnovnog posla koji se u Republici može vršiti u devizama;
- 8) naknade troškova za službeni put u inostranstvo, koji se može izvršiti i u efektivnom stranom novcu;
- 9) uplate zarada zaposlenima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, organizacijama u sastavu UN i međunarodnim finansijskim organizacijama u Republici.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos mogu se vršiti i u devizama po osnovu programa i projekata koji se finansiraju iz razvojne pomoći Evropske unije u kojima učestvuje Republika, pri čemu sredstva mogu biti prosleđivana do ugovarača, odnosno korisnika i projektnih partnera u skladu sa odgovarajućim ugovorom za sprovođenje aktivnosti na osnovu razvojne pomoći Evropske unije.

Banka može po nalogu nerezidenta - kupca robe ili usluge, kome odobrava robni kredit, vršiti u Republici plaćanje u devizama rezidentu - prodavcu te robe ili pružaocu usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici mogu se vršiti i u devizama po poslovima koji su uređeni zakonima koji uređuju tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata i osiguranje depozita, kao i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Banka na zahtev rezidenta može vršiti prenos sredstava u devizama sa deviznog računa tog rezidenta na njegov devizni račun kod druge banke.

Dozvoljeno je ugovaranje u devizama u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima.

Narodna banka Srbije propisuje u kojim slučajevima i pod kojim uslovima se plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate mogu vršiti i u efektivnom stranom novcu.

Član 35

Banka drži devize i kod druge banke, odnosno kod Narodne banke Srbije.

Rezident - pravno lice i preduzetnik drži devize na deviznom računu kod banke ili ih prodaje banci.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke otvaraju devizne račune i način vođenja tih računa i deviznih štednih uloga rezidenata.

Narodna banka Srbije propisuje bankama način i rokove dostavljanja podataka o deviznim računima rezidenata - pravnih lica i preduzetnika, na osnovu kojih vodi jedinstveni registar deviznih računa.

Registar iz stava 4. ovog člana je javna knjiga i podaci iz tog registra su javni, osim podataka za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni.

Visina, način obračuna i plaćanja kamate, kao i valuta u kojoj se plaćaju kamate i glavnica, utvrđuju se ugovorom između banke i rezidenta.

Član 36

Rezidenti - državni organi i organizacije, korisnici budžetskih sredstava Republike, korisnici sredstava organizacija obaveznog socijalnog osiguranja i korisnici budžetskih sredstava lokalne vlasti, mogu imati devizne račune samo kod Narodne banke Srbije, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano, a devize i efektivni strani novac koje ostvare u svom poslovanju mogu da prodaju Narodnoj banci Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ministar nadležan za poslove finansija može odobriti korisniku iz stava 1. ovog člana otvaranje deviznog računa kod ovlašćene banke za plaćanja koja ne mogu da se izvrše preko Narodne banke Srbije, ako to zahteva specifičnost poslova tog korisnika.

Izveštavanje po osnovu platnog prometa

Član 37

Narodna banka Srbije propisuje rezidentima obavezu izveštavanja o plaćanju, naplaćivanju i prenosu po poslovima platnog prometa iz čl. 32. i 34. ovog zakona.

Narodna banka Srbije, na osnovu podataka iz izveštaja iz stava 1. ovog člana, izrađuje projekciju platnog bilansa Republike kao analitičku podlogu za utvrđivanje ciljeva i zadataka monetarne politike i prati ostvarivanje te projekcije.

VI DEVIZNO TRŽIŠTE I KURS DINARA

Devizno tržište

Član 38

Devize i efektivni strani novac mogu se kupovati i prodavati samo na deviznom tržištu, za namene koje su dozvoljene ovim zakonom.

Kupovina i prodaja deviza i efektivnog stranog novca na deviznom tržištu u Republici vrši se:

1) neposredno:

- između banaka i rezidenata, kao i između banaka i nerezidenata;

- između banaka;

- između banaka i Narodne banke Srbije;
- između rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova i Narodne banke Srbije;
- između banaka i rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova;
- između rezidenata iz člana 2. tačka (1) odredba pod 6) i Narodne banke Srbije.

2) na sastanku međubankarskog deviznog tržišta:

- između banaka;
- između banaka i Narodne banke Srbije.

Kupovinu i prodaju efektivnog stranog novca na deviznom tržištu obavlja banka, Narodna banka Srbije, kao i drugi rezidenti koji u skladu sa ovim zakonom obavljaju menjačke poslove.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način rada deviznog tržišta.

Član 39

Menjačke poslove mogu da obavljaju banke, rezidenti - pravna lica i preduzetnici koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova izdato od strane Deviznog inspektorata.

Rešenje o izdavanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova (u daljem tekstu: ovlašćenje), na osnovu podnetog zahteva, izdaje Devizni inspektorat kada utvrdi da podnosilac zahteva ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je kao privredni subjekat registrovan kod nadležnog organa;
- 2) da sa bankom ima zaključen ugovor o obavljanju menjačkih poslova koji ne proizvodi pravno dejstvo ako privredni subjekt nema ovlašćenje;
- 3) da vlasnik, odnosno osnivač privrednog subjekta, odnosno direktor osnivača privrednog subjekta i radnik koji će neposredno obavljati menjačke poslove nije pravnosnažno osuđen za krivična dela protiv privrede, imovine, života i tela, protiv javnog reda i mira i pravnog saobraćaja;
- 4) da je organizaciono i kadrovski osposobljen i tehnički opremljen za obavljanje menjačkih poslova.

Pod kadrovskom osposobljenošću za obavljanje menjačkih poslova podrazumeva se da radnici koji neposredno obavljaju menjačke poslove kod privrednog subjekta imaju najmanje srednju stručnu spremu i sertifikat za obavljanje menjačkih poslova.

Pod organizacionom osposobljenošću podrazumeva se obezbeđenje adekvatnog poslovnog prostora.

Pod tehničkom opremljenošću podrazumeva se obezbeđenje adekvatne opreme i informacionog sistema koji omogućava obavljanje menjačkih poslova na propisan način.

Bliže uslove i način obavljanja menjačkih poslova propisuje Narodna banka Srbije.

U slučaju da nisu ispunjeni uslovi za izdavanje ovlašćenja iz stava 2. ovog člana, Devizni inspektorat doneće rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje ovlašćenja.

Devizni inspektorat o podnetom zahtevu odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema zahteva sa kompletnom dokumentacijom.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje bliže postupak i uslove za sticanje sertifikata za obavljanje menjačkih poslova, utvrđuje jedinstveni program obuke za obavljanje menjačkih poslova i uslove koje moraju da ispunjavaju predavači koji vrše obuku.

Certifikat za obavljanje menjačkih poslova izdaje Devizni inspektorat, o čemu vodi odgovarajući registar.

Rešenje Deviznog inspektorata iz st. 2. i 7. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 39a

Devizni inspektorat donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova kad utvrdi:

- 1) da ovlašćeni menjač prestane da ispunjava uslove za obavljanje menjačkih poslova predviđene ovim zakonom i propisom Narodne banke Srbije;
- 2) da ovlašćeni menjač ne počne sa radom u roku od 30 dana od dana prijema ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova;
- 3) da je ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 4) da ovlašćeni menjač nije izvršio nalog za otklanjanje nepravilnosti, odnosno nezakonitosti iz rešenja deviznog inspektora;
- 5) da ovlašćeni menjač u pisanoj formi obavesti Devizni inspektorat da više ne namerava da obavlja menjačke poslove;
- 6) da ovlašćeni menjač u trajanju dužem od pet radnih dana bez opravdanog razloga ne obavlja menjačke poslove.

Devizni inspektorat doneće rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova u trajanju od pet godina ovlašćenom menjaču kod koga su prethodno najmanje dva puta u toku jedne godine bila oduzeta ovlašćenja na menjačkom mestu ili na svim menjačkim mestima, osim iz razloga iz stava 1. tačka 5) ovog člana.

Devizni inspektor u kontroli donosi rešenje o privremenom obustavljanju obavljanja menjačkih poslova kod ovlašćenog menjača u periodu do 30 radnih dana kad ovlašćeni menjač ne omogući deviznom inspektoru da vrši kontrolu, odnosno ne dozvoli deviznom inspektoru privremeno oduzimanje efektivnog stranog novca, čekova i dinara u skladu sa zakonom.

Vlada propisuje bliže uslove i način vršenja kontrole menjačkih poslova.

Rešenje Deviznog inspektorata iz st. 1, 2. i 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Kurs dinara

Član 40

Kurs dinara prema stranim valutama na deviznom tržištu formira se slobodno, u skladu sa ponudom i tražnjom deviza.

Član 41

Zvanični srednji kurs dinara formira se na način utvrđen propisom Narodne banke Srbije.

Za potrebe knjigovodstva i statistike primenjuje se zvanični srednji kurs dinara.

Za obračun carine i drugih uvoznih dažbina primenjuje se zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina, u skladu sa zakonom koji uređuje carine.

VII ZAŠTITNE MERE

Član 42

U slučaju nastupanja ozbiljnijih poremećaja u platnom bilansu, kada kretanje kapitala prouzrokuje ili prethodi da prouzrokuje ozbiljne poteškoće u sprovođenju monetarne politike i politike deviznog kursa, koje su rezultat prekomernog priliva ili odliva kapitala iz Republike, Vlada na predlog Narodne banke Srbije može doneti neophodne zaštitne mere po poslovima regulisanim ovim zakonom.

Zaštitne mere iz stava 1. ovog člana mogu se primenjivati dok traju poremećaji zbog kojih su donesene, a najduže šest meseci od dana njihovog donošenja.

Član 43

Narodna banka Srbije ili Vlada može uvesti dodatne zaštitne mere, ako je to neophodno, sa ciljem sprovođenja sankcija Organizacije ujedinjenih nacija ili drugih međunarodnih organizacija čiji je Republika Srbija član, koje ove organizacije sprovode prema drugim zemljama.

VIII DEVIZNA KONTROLA

Član 44

Poslovi iz ovog zakona podležu deviznoj kontroli.

Kontrolu deviznog poslovanja vrše organi kontrole - Narodna banka Srbije, Devizni inspektorat, carinski organi, odnosno drugi nadležni organi koji imaju pravo da, radi provere, zahtevaju svu dokumentaciju o tom poslovanju kao i drugu dokumentaciju neophodnu za deviznu kontrolu.

Član 45

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i rezidenata i nerezidenata koji su sa bankom i drugom finansijskom organizacijom, povezani imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Član 46

Devizni inspektorat vrši kontrolu deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkog poslovanja.

Devizni inspektorat vrši kontrolu deviznog poslovanja lica iz člana 45. ovog zakona ako su ta lica sa licima iz stava 1. ovog člana povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Član 47

Carinski organ vrši kontrolu iznošenja iz Republike i unošenja u Republiku, efektivnog stranog novca, dinara, čekova i hartija od vrednosti u putničkom, robnom i poštanskom saobraćaju.

Član 48

Carinski organ na graničnom prelazu privremeno oduzima od rezidenta i nerezidenta uz izdavanje potvrde, dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koji glase na stranu valutu koji prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 49

Organi kontrole dužni su da sarađuju u vršenju devizne kontrole i da stavljaju na raspolaganje podatke, nalaze i informacije kojima raspolažu a potrebni su za vršenje devizne kontrole kao i da, po potrebi, angažuju druge nadležne organe.

IX DEVIZNI INSPEKTORAT

Nadležnost i organizacija

Član 50

Devizni inspektorat obrazuje se kao organ uprave u sastavu ministarstva nadležnog za poslove finansija, za vršenje inspeksijskih poslova, poslova vođenja upravnog postupka i s njime povezanih stručnih poslova.

Devizni inspektorat vrši nadzor nad primenom propisa u oblasti deviznog poslovanja, uključujući menjačke poslove i kreditne poslove sa inostranstvom, spoljnotrgovinskog poslovanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Devizni inspektorat nadležan je u cilju obavljanja poslova i zadataka iz st. 1. i 2. ovog člana i da:

1) samostalno i u saradnji sa drugim nadležnim organima planira, organizuje i sprovodi kontrolu radi otkrivanja kažnjivih dela i prikupljanja dokaza u vezi istih;

2) na zahtev suda, javnog tužioca i drugih nadležnih organa, pruža pomoć u sprovođenju finansijskih istraga, naročito u predmetima u kojima je potrebno pribaviti podatke o novčanim transakcijama i poslovnoj dokumentaciji okrivljenog i imovinskoj koristi proistekloj iz krivičnog dela;

3) nadležnom organu predlaže izmene i dopune propisa koji se odnose na postupanja iz njegove nadležnosti i učestvuje u izradi istih;

4) zajedno sa Upravom za sprečavanje pranja novca i u saradnji sa drugim organima donosi preporuke ili smernice za sprovođenje pojedinih odredaba zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma za obveznike ovog zakona;

5) učestvuje u izradi liste indikatora prema zakonu kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;

6) utvrđuje ispunjenost uslova za izdavanje dozvola za obavljanje delatnosti pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu, izdaje i oduzima dozvole i vodi registar o tome;

7) organizuje obuku i izdaje certifikate za obavljanje menjačkih poslova;

8) priprema i izdaje odobrenja i ovlašćenja, vodi evidencije propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;

9) priprema i predlaže propis kojim se propisuje obrazac službene legitimacije, odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju koriste devizni inspektori pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, koji donosi ministar nadležan za poslove finansija;

10) vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Devizni inspektorat u postupku donošenja rešenja u upravnim stvarima na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona shodno primenjuje zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Rešenje Deviznog inspektorata iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Sedište Deviznog inspektorata je u Beogradu.

Član 51

Deviznim inspektoratom rukovodi direktor.

Član 52

Deviznu kontrolu iz člana 46. ovog zakona vrši devizni inspektor.

Prilikom vršenja neposredne kontrole devizni inspektor mora imati službenu legitimaciju.

Devizni inspektor u kontroli donosi rešenje kojim nalaže ispravljanje nepravilnosti, odnosno nezakonitosti i nalaže izvršenje mera, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se uložiti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija u roku od 15 dana od dana uručenja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Devizna kontrola vrši se u skladu sa zakonom koji uređuje upravni postupak.

Član 52a

U obavljanju kontrole devizni inspektor ovlašćen je da kod subjekta kontrole:

- 1) pregleda poslovne knjige, bankarsku i finansijsku dokumentaciju, ugovore, poslovnu evidenciju za delatnost u zemlji i inostranstvu i druge dokumente, u bilo kojem obliku, kao i da zatraži njihove kopije;
- 2) pregleda poslovne prostorije, robu, uređaje i opremu;
- 3) utvrdi identitet osoba koje rade na poslovima koji su predmet kontrole, kao i identitet odgovornih osoba u pravnom licu čije poslovanje je predmet kontrole;
- 4) zatraži informacije i uzima izjave od osoba koje imaju saznanja važna za kontrolu;
- 5) zatraži suzdržavanje od svakog postupanja koje je u suprotnosti sa odredbama zakona.

Devizni inspektor u toku kontrole može, uz potvrdu, privremeno oduzeti devize, efektivni strani novac, čekove, hartije od vrednosti, dinare, predmete, isprave i dokumentaciju, ako postoji osnovana sumnja da su upotrebljeni ili bili namenjeni ili nastali izvršenjem krivičnog dela ili prekršaja.

Član 53

Rezidenti i nerezidenti vode evidenciju o poslovanju propisanom odredbama ovog zakona.

Vlada propisuje uslove i način vršenja kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata, kao i uslove i način izveštavanja i vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 54

(Brisan)

Član 55

Devize, efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti, koje su privremeno oduzeli zbog osnovane sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj - organi kontrole dužni su da deponuju na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili u depo kod Narodne banke Srbije, a dinare - na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod ministarstva nadležnog za poslove finansija u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja.

Član 56

Sredstva ostvarena po osnovu izdavanja dozvola za obavljanje delatnosti pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu, izdavanja sertifikata za obavljanje menjačkih poslova, naplaćenih troškova obuke za obavljanje menjačkih poslova i drugih naplaćenih troškova upravnog postupka predstavljaju prihod budžeta Republike.

X KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 57

Ko kupuje od fizičkih lica ili ko prodaje tim licima efektivni strani novac i čekove koji glase na stranu valutu bez ovlašćenja Deviznog inspektorata, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od šest meseci do pet godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

Član 58

Ko izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu iznosa koji prelazi 100.000 evra, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

2. Prekršaji

Član 59

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - pravno lice, banka i nerezident - pravno lice:

- 1) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja kreditnih poslova iz člana 4. ovog zakona (član 4. stav 2);
- 2) ako ne vrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa roba i usluga pod uslovima i na način koji propiše Vlada (član 6. st. 1. i 2);
- 3) ako ne vrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom pod uslovima i na način koji propiše Vlada (član 6. stav 3);
- 4) ako kupuje ili prodaje, odnosno plati ili naplati potraživanja i dugovanja koja nisu nastala po osnovu spoljnotrgovinskog prometa roba i usluga rezidenata (član 7. stav 1);
- 5) ako poslove iz člana 7. stav 1. ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 7. stav 2);
- 6) ako ne postupa u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 6. stav 2, član 7. stav 3, član 12. stav 2, član 13. stav 5, član 14. stav 2, član 33. stav 4, član 37. stav 1);
- 7) ako ne postupi u skladu sa propisom Vlade (član 7. stav 4);

- 8) ako kupuje potraživanja i dugovanja nastala po osnovu spoljnotrgovinskog prometa roba i usluga suprotno uslovima i načinu koje propiše Vlada (član 7. stav 5);
- 9) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 10) ukoliko ne postupa u skladu sa propisom Vlade (član 8a);
- 11) ako ne izvesti Devizni inspektorat u skladu sa propisom Vlade (član 9);
- 12) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija suprotno članu 11. ovog zakona;
- 13) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, odnosno Republici suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 14) ako vrši plaćanje radi kupovine stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2, 3. i 4. ovog zakona;
- 15) ako vrše plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti, suprotno zakonu koji uređuje tržište hartija od vrednosti (član 14. stav 1);
- 16) ako kupuje strane kratkoročne hartije od vrednosti na stranom i domaćem tržištu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 15. stav 1);
- 17) ako vrši plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 18) ako vrši plaćanje radi kupovine kratkoročnih hartija od vrednosti u Republici (član 15. stav 3);
- 19) ako vrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 20) ako vrše plaćanja radi ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona kojim se uređuju poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 1);
- 21) ako vrše plaćanja radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 2);
- 22) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno odredbama člana 18. ovog zakona;
- 23) ako odobri kredit ili zajam u dinarima iz člana 18. stav 2. ovog zakona, suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 18. stav 2);
- 24) ako daje bankarske garancije, avale i druge oblike jemstva u korist nerezidenta kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, pribavlja garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenta po kreditima koje odobrava nerezidentima i daje garancije, avale i druge oblike jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu suprotno odredbi člana 18. stav 3. ovog zakona;

- 25) ako učestvuje u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu suprotno odredbama člana 18. ovog zakona;
- 26) ako odobri sindicirani finansijski kredit ili zajam iz člana 18. st. 4. i 5. ovog zakona, a nisu ispunjeni uslovi iz tog člana (član 18. st. 4. i 5.);
- 27) ako kupi potraživanje od nerezidenta - učesnika u sindiciranom finansijskom kreditu ili zajmu koji grupa stranih kreditora odobrava dužniku, suprotno uslovima iz člana 18. st. 4. i 5. ovog zakona (član 18. stav 6);
- 28) ako postupi suprotno članu 18. stav 7. ovog zakona;
- 29) ako daje jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, pribavlja garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenta po kreditima koje odobrava nerezidentima i daje jemstva i druga sredstva obezbeđenja po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu suprotno odredbi člana 18. stav 8. ovog zakona;
- 30) ako obavlja kreditne poslove sa inostranstvom suprotno odredbama posebnog zakona (član 18. stav 9);
- 31) ako postupi suprotno odredbi člana 18. stav 11. ovog zakona;
- 32) ako postupi suprotno odredbi člana 18. stav 12. ovog zakona;
- 33) ako garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja iz člana 18. ovog zakona ne daju u valuti osnovnog kreditnog posla čije uredno izvršenje obezbeđuju (član 18. stav 14);
- 34) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom suprotno odredbama člana 19. ovog zakona;
- 35) ako poslove iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 20. stav 2);
- 36) ako kupuju potraživanja i dugovanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 20. stav 3);
- 37) ako finansijske kredite uzete u inostranstvu koristi suprotno odredbi člana 21. stav 1. ovog zakona (član 21. stav 1);
- 38) ako finansijske kredite uzima u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);
- 39) ako uzima kratkoročne oročene bankarske depozite i kratkoročne bankarske kreditne linije od stranih banaka suprotno odredbi člana 22. ovog zakona;
- 40) ako finansijske kredite odobrava nerezidentu suprotno odredbi člana 23. stav 1. ovog zakona (član 23. stav 1);
- 41) ako daje jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu pod uslovima suprotnim odredbi člana 23. stav 1. ovog zakona (član 23. stav 2);

- 42) ako ne ugovori i od nerezidenta ne pribavi instrumente obezbeđenja naplate pri obavljanju kreditnih poslova iz člana 23. st. 1. i 2. ovog zakona (član 23. stav 3);
- 43) ako ne postupi u skladu sa članom 23. stav 4. ovog zakona (član 23. stav 4);
- 44) ako odobrava finansijske kredite nerezidentima i daje bankarske garancije i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu, suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 23. stav 5);
- 45) ako ne evidentira kreditni posao sa inostranstvom na način i u rokovima koje propiše Narodna banka Srbije (član 24);
- 46) ako odobrava kredite u devizama suprotno odredbama člana 25. ovog zakona;
- 47) ako garancijske poslove iz člana 26. stav 1. ovog zakona obavlja suprotno ovom zakonu i propisima o bankama;
- 48) ako pribavlja garancije stranih banaka kao i garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja nerezidenata po potraživanjima od rezidenta suprotno propisima o bankama (član 26. stav 2);
- 49) ako pribavlja garancije i jemstva iz člana 26. stav 2. ovog zakona po potraživanjima u Republici koja su nastala po osnovu inostranih kredita za koje je država preuzela obavezu otplate prema inostranstvu (član 26. stav 3);
- 50) ako daje jemstvo nerezidentu suprotno članu 26. stav 4. ovog zakona;
- 51) ako daje jemstvo nerezidentu suprotno propisu Vlade (član 26. stav 5);
- 52) ako pribavi garancije ili jemstva nerezidenta suprotno članu 26. stav 6. ovog zakona;
- 53) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 54) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 55) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 28. stav 2);
- 56) ako lica iz člana 29. stav 1. ovog zakona vrše prenos sredstava sa nerezidentnog, odnosno rezidentnog računa u inostranstvo, a prethodno nisu izmirili poreske obaveze prema Republici iz posla po osnovu kojeg su ostvarena ta sredstva (član 29. stav 1);
- 57) ako vrši plaćanja radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 1);
- 58) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 59) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);

- 60) ako obavlja delatnost pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu suprotno uslovima koje propiše i utvrdi ministarstvo nadležno za poslove finansija (član 31a);
- 61) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);
- 62) ako platni promet sa inostranstvom ne obavlja preko Narodne banke Srbije (član 32. stav 2);
- 63) ako platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom obavlja suprotno odredbi člana 32. stav 3. ovog zakona;
- 64) ako obavlja platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 5);
- 65) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 66) ako postupi suprotno članu 33. stav 2. ovog zakona;
- 67) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 3);
- 68) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne obavi pod uslovima i na način koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 69) ako o poslovima iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne izvesti Devizni inspektorat na način i u rokovima koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 70) ako promene po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne evidentiraju kod Narodne banke Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);
- 71) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona;
- 72) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 8);
- 73) ako ne drži devize kod banke, odnosno Narodne banke Srbije (član 35. stav 1);
- 74) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda banci (član 35. stav 2);
- 75) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 35. stav 3);
- 76) ako ne dostavlja podatke o deviznim računima rezidenata - pravnih lica i preduzetnika na način i u rokovima koje propiše Narodna banka Srbije (član 35. stav 4);
- 77) ako devizne račune ne drži kod Narodne banke Srbije (član 36. stav 1);
- 78) ako postupa suprotno odredbama člana 36. stav 2. ovog zakona;

- 79) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 80) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 38. stav 4);
- 81) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);
- 82) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 39a stav 4);
- 83) ako za potrebe knjigovodstva i statistike ne primenjuje zvanični srednji kurs dinara (član 41. stav 2);
- 84) ako za obračun carine i drugih uvoznih dažbina ne primenjuje zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina u skladu sa zakonom koji uređuje carine (član 41. stav 3);
- 85) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 86) ako postupa suprotno merama iz člana 43. ovog zakona;
- 87) ako ne izda potvrdu na graničnom prelazu za privremeno oduzete dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koje glase na stranu valutu, a koje prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije (član 48);
- 88) ako ne vode evidenciju o deviznom poslovanju (član 53. stav 1);
- 89) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 53. stav 2);
- 90) ako privremeno oduzete devize, efektivni strani novac, dinare, čekove i hartije od vrednosti ne deponuje na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili ne stavi u depo kod Narodne banke Srbije u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja (član 55).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - pravnom licu ili nerezidentu, odgovorno lice u banci - novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj odgovorno lice u rezidentu iz člana 36. stav 1. ovog zakona - novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - ogranku stranog pravnog lica - novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Član 60

(Brisan)

Član 61

Novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - preduzetnik:

- 1) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja kreditnih poslova iz člana 4. ovog zakona (član 4. stav 2);
- 2) ako ne vrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa roba i usluga pod uslovima i na način koji propiše Vlada (član 6. st. 1. i 2);
- 3) ako ne vrši prebijanje dugovanja i potraživanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom pod uslovima i na način koji propiše Vlada (član 6. stav 3);
- 4) ako kupuje ili prodaje, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata (član 7. stav 1);
- 5) ako poslove iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 7. stav 2);
- 6) ako ne postupi u skladu sa propisom Vlade (član 7. stav 4);
- 7) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 8) ukoliko ne postupa u skladu sa propisom Vlade (član 8a);
- 9) ako ne izvesti Devizni inspektorat u skladu sa propisom Vlade (član 9);
- 10) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 11) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 12) ako ne postupa u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 6. stav 2, član 12. stav 2, član 13. stav 5, član 37. stav 1);
- 13) ako vrši plaćanje radi kupovine stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 14) ako vrši plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 15) ako vrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 16) ako kreditni posao sa inostranstvom zaključi suprotno odredbama člana 18. ovog zakona;
- 17) ako daje jemstva i druga sredstva obezbeđenja u korist nerezidenta kreditora po kreditima koje rezidenti uzimaju iz inostranstva, odobrava nerezidentu komercijalne zajmove i pribavlja garancije, jemstva i druga sredstva obezbeđenja od nerezidenata po kreditima koje odobrava nerezidentima suprotno odredbama člana 18. st. 10. i 14. ovog zakona;
- 18) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom suprotno odredbama člana 19. ovog zakona;

- 19) ako finansijske kredite uzete u inostranstvu koristi suprotno odredbi člana 21. stav 1. ovog zakona (član 21. stav 1);
- 20) ako finansijske kredite uzima u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);
- 21) ako ne evidentira kreditni posao sa inostranstvom na način i u rokovima koje propiše Narodna banka Srbije (član 24);
- 22) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 23) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 24) ako obavlja delatnost pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu suprotno uslovima koje propiše i utvrdi ministarstvo nadležno za poslove finansija (član 31a);
- 25) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);
- 26) ako obavlja platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 5);
- 27) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 28) ako postupi suprotno članu 33. stav 2. ovog zakona;
- 29) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 3);
- 30) ako poslove iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne obavi pod uslovima i na način koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 31) ako o poslovima iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne izvesti Devizni inspektorat na način i u rokovima koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 32) ako promene po kreditnim poslovima sa inostranstvom iz člana 33. st. 1. i 2. ovog zakona ne evidentiraju kod Narodne banke Srbije u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona (član 33. stav 6);
- 33) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona;
- 34) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 8);
- 35) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda banci (član 35. stav 2);

- 36) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 37) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);
- 38) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 39a stav 4);
- 39) ako za potrebe knjigovodstva i statistike ne primenjuje zvanični srednji kurs dinara (član 41. stav 2);
- 40) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 41) ako postupa suprotno merama iz člana 43. ovog zakona;
- 42) ako ne vode evidenciju o deviznom poslovanju (član 53. stav 1);
- 43) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 53. stav 2).

Član 62

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident - fizičko lice:

- 1) ako postupi suprotno članu 7. stav 1. ovog zakona (član 7);
- 2) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 3) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 4) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 5) ako ne postupa u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 12. stav 2, član 13. stav 5, član 37. stav 1);
- 6) ako vrši plaćanja radi kupovine stranih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti suprotno članu 13. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 7) ako vrši plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 8) ako vrši plaćanje, naplatu, prenos, prebijanje, kao i izveštavanje po poslovima sa finansijskim derivatima suprotno uslovima i načinu koji propiše Narodna banka Srbije (član 16);
- 9) ako zaključi kreditni posao sa inostranstvom (član 18. stav 12);
- 10) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 11) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);

- 12) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);
- 13) ako obavlja delatnost pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu (član 31a);
- 14) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);
- 15) ako obavlja platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 5);
- 16) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 17) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 3);
- 18) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne obavi pod uslovima i na način koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 19) ako o poslovima iz člana 33. stav. 1. ovog zakona ne izvesti Devizni inspektorat na način i u rokovima koje propiše Vlada (član 33. stav 5);
- 20) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona;
- 21) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 8);
- 22) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 23) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona;
- 24) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 53. stav 2).

Član 63

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj nerezident - fizičko lice:

- 1) ako postupa suprotno članu 7. stav 5. ovog zakona;
- 2) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u Republici suprotno članu 11. ovog zakona;
- 3) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u Republici, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 4) ako vrše plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih kao i vlasničkih hartija od vrednosti suprotno zakonu koji uređuje tržište hartija od vrednosti (član 14. stav 1);

- 5) ako vrši plaćanje radi kupovine domaćih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 3);
- 6) ako vrše plaćanja radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 2);
- 7) ako kreditni posao sa inostranstvom u devizama zaključi suprotno odredbi člana 18. stav 1. ovog zakona;
- 8) ako postupi suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 20. stav 3);
- 9) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 10) ako lica iz člana 29. stav 1. ovog zakona vrše prenos sredstava sa nerezidentnog, odnosno rezidentnog računa u inostranstvo, a prethodno nisu izmirili poreske obaveze prema Republici iz posla po osnovu kojeg su ostvarena ta sredstva (član 29. stav 1);
- 11) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije koji uređuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva (član 31);
- 12) ako obavlja delatnost pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu (član 31a);
- 13) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona;
- 14) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 8);
- 15) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 16) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona.

Član 64

Za prekršaj iz čl. 59. do 63. ovog zakona, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, može se izvršiti delimično oduzimanje predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja, ako pobude ili druge okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen ukazuju da nije opravdano da se predmet oduzme u celini.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći i ako kazna za prekršaj nije izrečena, ako se postupak za prekršaje ne može voditi jer je učinilac bio nedostupan ili nepoznat organu nadležnom za vođenje postupka, ili ako je učinilac u vreme izvršenja prekršaja bio maloletan, ili zbog postojanja drugih zakonskih smetnji.

Član 65

Postupak po prekršajima iz ovog zakona ne može se pokrenuti kad proteknu pet godina od dana kada je prekršaj učinjen.

Član 66

Novčane kazne, imovinska korist i sredstva plaćanja, kao i dinarska protivvrednost dobijena prodajom predmeta koji su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela i prekršaja ili su nastali izvršenjem krivičnog dela i prekršaja uplaćuju se u budžet Republike.

Efektivni strani novac koji je oduzet kao predmet izvršenja krivičnog dela ili prekršaja može se prodati Narodnoj banci Srbije, koja dinarsku protivvrednost tog novca uplaćuje u budžet Republike.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Član 68

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02), Zakona o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99), kao i Odluka o vođenju evidencije o zaključenom spoljnotrgovinskom poslu sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", broj 74/00).

Član 69

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02) i Zakon o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99).

Član 70

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o deviznom poslovanju

("Sl. glasnik RS", br. 31/2011)

Član 35[s1]

Od 1. januara 2012. godine Devizni inspektorat preuzeće poslove izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole menjačkih poslova, zaposlene u Narodnoj banci Srbije koji su na dan 31. decembra 2011. godine obavljali poslove u vezi sa izdavanjem i oduzimanjem ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova i poslove kontrole menjačkih poslova, kao i operativnu dokumentaciju, opremu i sredstva za rad koja su služila za obavljanje tih poslova.

Ministar nadležan za poslove finansija i guverner Narodne banke Srbije sporazumom će bliže urediti pitanja preuzimanja iz stava 1. ovog člana, kao i pitanja u vezi sa korišćenjem poslovnog prostora u kojima će se obavljati poslovi iz tog stava.

Postupke izdavanja i oduzimanja ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova, kao i poslove kontrole menjačkih poslova, koje je započela Narodna banka Srbije, a koji nisu okončani do 31. decembra 2011. godine, okončaće Devizni inspektorat u skladu sa ovim zakonom.

Rezidenti - pravna lica i preduzetnici kojima je rešenje o izdavanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova izdato do 31. decembra 2011. godine nastavljaju da rade na osnovu tog rešenja u skladu sa odredbama ovog zakona.

Propisi za izvršavanje ovog zakona iz čl. 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16. i 17. ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim propisa iz čl. 18. i 19. ovog zakona, koji će se doneti do 31. decembra 2011. godine.

Do početka primene propisa iz stava 5. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Na kreditne poslove sa inostranstvom iz čl. 4. i 5. Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06) koji su evidentirani u skladu sa propisima iz člana 4. stav 4. i člana 5. stav 4. Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), a čija realizacija nije okončana do dana stupanja na snagu propisa iz člana 2. stav 2. ovog zakona, primenjivaće se odredbe propisa iz člana 2. stav 2. ovog zakona.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Prava iz pojedinačnih akata stečena na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06), ostvaruju se u rokovima utvrđenim tim pojedinačnim aktima.

Član 36[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", s tim što će se odredbe čl. 18, 19, 21, 22, 23, 26. i 27. ovog zakona u delu koji se odnosi na menjačke poslove, člana 28. ovog zakona u delu koji se odnosi na novopredloženi član 59. stav 1. tač. 81) i 82) i člana 30. ovog zakona u delu koji se odnosi na novopredloženi član 61. tač. 37) i 38) primenjivati od 1. januara 2012. godine, a odredbe člana 59. stav 1. tačka 70) i člana 61. tačka 36) Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 62/06) primenjivaće se do 31. decembra 2011. godine.